

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP GIẢNG DẠY CHUYÊN NGÀNH BẰNG TIẾNG ANH CHO SINH VIÊN NGÀNH SƯ PHẠM ĐỊA LÝ, TRƯỜNG ĐẠI HỌC AN GIANG

BÙI HOÀNG ANH
Trường Đại học An Giang,
Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

Nhận bài ngày 25/6/2026. Sửa chữa xong 10/7/2026. Duyệt đăng 15/7/2026.

Abstract

Vietnam is increasingly integrating deeply with the world in many fields, including education. Along with this are the specific policies and guidelines of the Party and State aimed at developing Vietnamese education towards modernization, comprehensive integration, and increasing its standing in the region, continent, and the world. To realize these policies and guidelines, in addition to teaching in the mother tongue, teaching in a second language – English – in schools at all levels is essential. Therefore, access to English in specialized studies at universities is crucial. The Geography Education program at An Giang University is also designed according to this general trend, providing an important foundation for graduates to apply their knowledge to teaching, expand their employment opportunities, and meet the country's reform requirements.

Keywords: Current situation, solution, English-Medium Instruction, Geography Teacher Education, An Giang University.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và quốc tế hóa giáo dục đại học, cùng với việc quan tâm của Chính phủ đối với tiếng Anh trong giáo dục các cấp, nhất là sau khi Quyết định số 2371/QĐ-TTg ngày 27 tháng 10 năm 2025 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Đưa tiếng Anh thành ngôn ngữ thứ hai trong trường học giai đoạn 2025-2035, tầm nhìn đến năm 2045” (Thủ tướng Chính phủ, 2025) thì việc giảng dạy các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh (English Medium Instruction - EMI) đã trở thành một chiến lược then chốt tại nhiều trường Đại học ở Việt Nam, trong đó có Trường Đại học An Giang. Việc triển khai EMI tại trường đã có từ nhiều năm nay nhưng hiện nay càng được coi trọng, nhằm mục tiêu trang bị cho sinh viên (SV), trong đó có SV Sư phạm khả năng hội nhập quốc tế, mà trước hết là đáp ứng được yêu cầu của Quyết định số 2371/QĐ-TTg. Do đó, tìm hiểu thực trạng giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh để thấy được những ưu điểm và hạn chế của công tác này tại Trường, Khoa mà cụ thể là ngành Sư phạm Địa lý, để từ đó tìm kiếm những giải pháp phù hợp để việc giảng dạy và học tập hiệu quả hơn.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Phương pháp phân tích tài liệu

Các tài liệu thu thập được phân tích, tổng hợp có chọn lọc, nhằm thể hiện nội dung nghiên cứu. Phương pháp này được vận dụng thông qua việc tổng hợp các nguồn tài liệu, số liệu, các kết quả nghiên cứu của các chuyên gia, các nhà giáo dục, từ đó lựa chọn các giải pháp phù hợp với việc giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh cho SV ngành Sư phạm Địa lý tại Trường Đại học An Giang.

2.2. Phương pháp tổng kết thực tiễn

Phương pháp tổng kết thực tiễn được thực hiện để thu thập thông tin, số liệu từ SV chuyên ngành Sư phạm Địa lý. Qua đó nhằm điều chỉnh cách thức tiếp cận và phương pháp giảng dạy phù hợp nhất với người học. Từ đó có thể giúp việc giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh đạt hiệu quả tốt hơn và

Email: bhanh@agu.edu.vn

giúp người học có thể vận dụng vào trong việc học và nghiên cứu chuyên ngành bằng tiếng Anh, điều đó rất cần để có thể vươn tới những kiến thức rộng lớn hơn, cập nhật hơn.

3. Nội dung nghiên cứu

Để việc giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh cho SV ngành Sư phạm Địa lý tại Trường Đại học An Giang đạt hiệu quả, đáp ứng chuẩn đầu ra chương trình đào tạo, cũng như thực hiện chiến lược của Nhà trường tác giả đã tìm hiểu thực trạng và từ đó đưa ra một số giải pháp cụ thể sau:

3.1. Thực trạng giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh cho sinh viên

Thực tế, việc giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh không nằm ngoài mục tiêu phát triển đầy đủ 4 kỹ năng ngôn ngữ (nghe, nói, đọc, viết) cho SV như nền tảng các học phần tiếng Anh cơ bản. Tuy nhiên, các học phần chuyên ngành được giảng dạy bằng tiếng Anh dành cho mục đích chuyên nghiệp, mục đích cụ thể, tập trung sự chú ý của người học theo các yêu cầu ngôn ngữ và giao tiếp trong một lĩnh vực chuyên môn cụ thể.

Vấn đề chính của giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh là xây dựng cho SV kỹ năng giao tiếp và sử dụng văn bản chuyên ngành bằng tiếng Anh trong lĩnh vực mà họ được đào tạo. Xét về chương trình và mục tiêu đào tạo, việc dạy kiến thức chuyên ngành bằng tiếng Anh cùng với việc phát triển kỹ năng giao tiếp, tìm kiếm tài liệu học tập và nghiên cứu bằng tiếng Anh là cần thiết. Theo Chương trình đào tạo ngành Sư phạm Địa lý, Trường Đại học An Giang những năm trước đây và mới đây nhất là Chương trình đào tạo được rà soát, điều chỉnh trong năm 2026, SV đã được học các học phần Tiếng Anh cơ bản (tiếng Anh 1, 2, 3) và được lĩnh hội phần lớn các kiến thức về lĩnh vực chuyên ngành qua các học phần bằng tiếng mẹ đẻ. Tuy nhiên, khi giảng dạy một số học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh cho SV ngành Sư phạm Địa lý tại Trường Đại học An Giang nhiều năm qua, tác giả đã nhận thấy những thuận lợi và khó khăn, thách thức sau:

3.1.1. Những thuận lợi

- SV đã được học các học phần tiếng Anh cơ bản với số lượng tín chỉ các học phần này cũng khá nhiều (12 tín chỉ cho 3 học phần tiếng Anh 1, 2, 3, mỗi học phần được phân bổ 4 tín chỉ). Như vậy, khi bước vào môi trường đại học, SV cũng đã được bổ sung thêm nền tảng cơ bản về tiếng Anh về tất cả các kỹ năng.

- SV đã được học khá nhiều học phần chuyên ngành (các học phần chuyên ngành được giảng dạy bằng tiếng Anh thường bắt đầu từ năm thứ 2). Điều đó giúp cho việc tiếp thu các nội dung trong bài học bằng tiếng Anh thuận lợi hơn.

- Nhà trường luôn khuyến khích giảng dạy các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh, nhất là với Chương trình đào tạo được rà soát, điều chỉnh từ năm 2024 đến nay phải có ít nhất hai học phần được xây dựng để cương chi tiết hoàn toàn bằng tiếng Anh (trừ học phần tiếng Anh chuyên ngành). Do đó, đối với một số học phần chuyên ngành cũng đã được giảng dạy một phần hoặc hoàn toàn bằng tiếng Anh. Mặc dù chưa nhiều nhưng cũng là cơ sở để SV tiếp cận tiếng Anh đối với các học phần chuyên ngành.

Mặc dù vậy, trong quá trình giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh cũng gặp không ít khó khăn, thách thức.

3.1.2. Những khó khăn, thách thức

Khả năng giao tiếp tiếng Anh cơ bản của phần lớn SV còn khá yếu. Nhiều SV còn sử dụng cấu trúc, thuật ngữ chuyên ngành tiếng Anh như cấu trúc tiếng Việt (Hoa, N., & Mai, P, 2016). Việc phát âm chưa tốt cũng là thách thức lớn cho kỹ năng nghe và nói của SV. Qua khảo sát, chưa tới 30% SV có thể nghe khá tốt và nói được những câu cơ bản. Điều này xuất phát từ nhiều nguyên nhân khách quan lẫn chủ quan sau đây:

- Phần lớn SV đến từ các địa phương ở vùng nông thôn, điều kiện học tập cũng như môi trường giao tiếp, sử dụng tiếng Anh chưa nhiều nên nền tảng tiếng Anh cơ bản cũng hạn chế. Do đó, đầu vào tiếng Anh của phần lớn SV còn khá thấp. Bên cạnh đó, khi lên đại học, mặc dù thời lượng học tiếng Anh cơ bản khá nhiều nhưng khả năng tự học, tự rèn luyện các kỹ năng tiếng Anh ngoài giờ lên lớp của SV chưa cao, tư tưởng học đối phó vẫn còn phổ biến nên sẽ khó có thể đạt yêu cầu về các kỹ năng ngôn ngữ để

có thể học tốt các học phần chuyên ngành được giảng dạy bằng tiếng Anh. Trên thực tế, nhiều SV khi học các học phần chuyên ngành được giảng dạy bằng tiếng Anh vẫn còn nợ các học phần Tiếng Anh cơ bản. Điều này cản trở khá nhiều trong việc tiếp thu, lĩnh hội kiến thức cũng như kỹ năng ngôn ngữ của SV trong việc giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh.

- Sự phân hóa đa dạng về trình độ và kỹ năng sử dụng tiếng Anh của SV đến từ các khu vực khác nhau trong và ngoài tỉnh cũng là một thách thức. Chưa kể đến động cơ học tập khác nhau của SV cũng là một khó khăn đáng kể đối với việc giảng dạy tiếng Anh nói chung và giảng dạy các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh nói riêng. Nhiều SV chưa nhận thức được tầm quan trọng của ngoại ngữ tiếng Anh là chìa khóa để có việc làm và thành công sau này, nhất là thời đại hội nhập và phát triển nhanh chóng trên tất cả các lĩnh vực, đặc biệt đã có Đề án “Đưa tiếng Anh thành ngôn ngữ thứ hai trong trường học giai đoạn 2025 – 2035, tầm nhìn đến năm 2045” của Thủ tướng Chính phủ (Thủ tướng Chính phủ, 2025). Điều này có nghĩa là với cùng một nội dung và phương pháp giảng dạy nhưng mức độ tiếp thu và thực hành của từng SV trong một lớp học chuyên ngành thường có sự chênh lệch và khác biệt khá lớn. Do đó một số khó khăn phát sinh trong quá trình dạy và học là không thể tránh khỏi.

- Mặc dù sĩ số lớp học trong đào tạo giáo viên hiện nay không quá đông nhưng để giảng viên theo sát từng SV để giúp các em có cơ hội thực hành, phát triển kỹ năng ngôn ngữ cũng không hề dễ dàng, nhất là đối với SV thụ động, nhút nhát tự ti về kiến thức ngôn ngữ bản thân và số lượng SV trong trường hợp này thường không nhỏ do xuất phát điểm về hoàn cảnh và trình độ của SV như đã đề cập ở trên.

- Nghĩa của nhiều từ tiếng Anh trong chuyên ngành hoàn toàn khác so với từ tiếng Anh theo nghĩa thông dụng, đây cũng là khó khăn để SV có thể nhớ được nghĩa của từ vựng đó và gây khó khăn trong việc hiểu nội dung bài học, kể cả những SV có kiến thức khá tốt về tiếng Anh.

- Thiếu các nguồn tài liệu giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh, nhất là các tài liệu đúng với tên và nội dung học phần trong Chương trình đào tạo, điều đó làm cho nguồn tài liệu tham khảo cho SV cũng như giảng viên bị hạn chế đáng kể.

- Ngoài ra, công tác chuẩn bị để dạy học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh cũng mất rất nhiều thời gian, công sức của giảng viên, do đó không nhiều giảng viên sẵn sàng để giảng dạy các học phần do mình phụ trách bằng tiếng Anh.

3.2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy và học chuyên ngành bằng tiếng Anh cho sinh viên ngành Sư phạm Địa lý, Trường Đại học An Giang

3.2.1. Đối với sinh viên

Cần xác định rõ mục tiêu học tập, định hướng nghề nghiệp trong tình hình mới, đồng thời cần tự tạo động lực học tập tiếng Anh nói chung và các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh bằng cách tăng cường học số lượng từ vựng và thực hành trong từng bài học; Mạnh dạn tương tác nhiều hơn với giảng viên bằng tiếng Anh, tham gia vào các nhiệm vụ học tập như thảo luận, thuyết trình và hoạt động nhóm; Tự học nâng cao kiến thức bằng cách tìm thêm tài liệu, đặc biệt là các tài liệu chuyên ngành bằng tiếng Anh; Rèn luyện thường xuyên đầy đủ các kỹ năng tiếng Anh, trong đó cần rèn luyện nhiều ở hai kỹ năng quan trọng trong tiếng Anh chuyên ngành là kỹ năng dịch thuật và kỹ năng sử dụng từ điển tiếng Anh chuyên ngành (Hoa, N., & Mai, P, 2016).

3.2.2. Đối với giảng viên

Ngoài đáp ứng tiêu chuẩn của Nhà trường về điều kiện được phân công giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh, cần thường xuyên tự nâng cao kiến thức về tiếng Anh ở tất cả các kỹ năng; Thường xuyên nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ bằng cách tích cực tham gia các khóa đào tạo, tham gia các diễn đàn, hội thảo quốc tế, tham gia viết các bài báo trong và ngoài nước bằng tiếng Anh; Tự biên soạn hoặc phối hợp biên soạn giáo trình, tài liệu học tập các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh; Thiết lập mối quan hệ gần gũi hơn với SV trong lớp để SV tự tin hơn trong trao đổi, tương tác với giảng viên và luôn tạo điều kiện để SV có nhiều cơ hội thực hành tiếng Anh; Thường xuyên cập nhật phương pháp giảng dạy theo

hướng tinh giảm ngữ pháp và tập trung vào những kỹ năng quan trọng trong giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh cho SV; Giảng viên cũng cần phải xác định rõ vai trò của mình, đó là giảng viên không chỉ coi mình là “chuyên gia nội dung” mà còn là “người dạy ngôn ngữ” (Gary Bonar, 2025), từ đó giúp giảng viên tự tin hơn trong quá trình hỗ trợ SV thông qua quá trình giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh; Ngoài ra, giảng viên cũng nên “tận dụng công nghệ giáo dục để tăng tính tương tác và cá nhân hóa, từ trí tuệ nhân tạo với hình ảnh mỗi học sinh có một gia sư AI, mỗi giáo viên có một trợ giảng AI đến thực tế ảo, trò chơi hóa và kể chuyện số”, biến hình ảnh, video từ mạng xã hội thành học liệu hấp dẫn, cũng như khai thác môi trường trực tuyến mở giúp SV tương tác thật và học ngoài khuôn khổ của lớp học. (Greg Kessler, 2025)

3.2.3. Đối với các cơ sở giáo dục

Khuyến khích và tạo điều kiện hơn nữa cho các giảng viên có đủ điều kiện đảm nhận giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh nâng cao trình độ ngoại ngữ, giao lưu, học hỏi để giảng viên tự tin hơn và tăng kỹ năng giảng dạy bằng tiếng Anh; Khuyến khích các giảng viên được phân công giảng dạy học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh bằng cách tính hệ số tiết dạy cao hơn nữa để giảng viên có động lực đầu tư vào các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh; Bên cạnh cũng cần đầu tư nhiều hơn về tài liệu giảng dạy bằng cách tích cực phối hợp với các trường đại học trong và ngoài nước để phát triển giáo trình tiếng Anh cho các học phần chuyên ngành phù hợp với trình độ của SV và tình hình thực tế Việt Nam (Hoa, N., & Mai, P, 2016); Ngoài ra, công tác kiểm tra, đánh giá cũng cần linh hoạt, đa dạng hơn giúp xác định chính xác hiệu quả học tập của người học cũng rất quan trọng, nhằm giúp SV phấn đấu trong việc học tập và rèn luyện tiếng Anh nói chung và các học phần chuyên ngành được giảng dạy bằng tiếng Anh nói riêng.

4. Kết luận

Việc giảng dạy chuyên ngành bằng tiếng Anh cho SV ngành Sư phạm Địa lý, Trường Đại học An Giang hiện nay mặc dù nhận được nhiều sự quan tâm của Trường, Khoa và Bộ môn nhưng bên cạnh những thuận lợi cũng gặp không ít khó khăn, thách thức, điều đó xuất phát từ cả những nguyên nhân khách quan và chủ quan. Thực tế về trình độ giao tiếp tiếng Anh của SV tốt nghiệp đại học đang là hồi chuông cảnh báo về chương trình và phương pháp đào tạo tiếng Anh nói chung ở nhiều trường đại học hiện nay. Do đó, cần có những giải pháp hiệu quả để việc nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh nói chung và các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh là rất cần thiết.

Một số giải pháp trên chắc chắn chưa phải toàn diện và đạt hiệu quả tức thì. Tuy nhiên, với chủ trương đổi mới, tự chủ trong quản lý giáo dục ở các trường đại học của Chính phủ, cùng với quyết tâm tìm kiếm hiệu quả trong việc dạy và học bằng tiếng Anh, chúng ta phải có một số thay đổi, trong đó cần thay đổi nhiều hơn về nhận thức của cả người dạy, người học và cả cơ sở giáo dục. Việc đề xuất một số giải pháp chỉ là bước khởi đầu. Nhưng việc nhận thức đầy đủ của chúng ta và của SV về toàn bộ quá trình dạy và học Tiếng Anh nói chung và các học phần chuyên ngành bằng tiếng Anh nói riêng phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội và theo hướng cải cách giáo dục đại học mới là vấn đề chính yếu.

Tài liệu tham khảo

Gary Bonar (2025). *Hội thảo Quốc tế về Nghiên cứu và Giảng dạy Tiếng Anh lần thứ 16, Chủ đề “Giáo dục bằng tiếng Anh: Góc nhìn toàn cầu và ứng dụng thực tiễn tại địa phương”*. <https://www.vnseameo.org/tin-bao-chi/hoi-thao-quoc-te-ve-nghien-cuu-va-giang-day-tieng-anh-lan-thu-16/?lang=vi>, ngày 14-15/8/2025.

Greg Kessler (2025). *Hội thảo Quốc tế về Nghiên cứu và Giảng dạy Tiếng Anh lần thứ 16, Chủ đề “Giáo dục bằng tiếng Anh: Góc nhìn toàn cầu và ứng dụng thực tiễn tại địa phương”*. <https://www.vnseameo.org/tin-bao-chi/hoi-thao-quoc-te-ve-nghien-cuu-va-giang-day-tieng-anh-lan-thu-16/?lang=vi>, ngày 14-15/8/2025.

Hoa, N., & Mai, P, (2016). *Difficulties in teaching English for specific purposes: Empirical study at Vietnam universities*. Higher Education Studies, 6(2), 154-161.

Thủ tướng Chính phủ (2025). *Quyết định số 2371/QĐ-TTg ngày 27/10/2025 Phê duyệt Đề án “Đưa tiếng Anh thành ngôn ngữ thứ hai trong trường học giai đoạn 2025-2035, tầm nhìn đến năm 2045”*.